

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก

ข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับช้างไทย (ช้างเอเชีย)

ช้าง	ช้างเป็นสัตว์บกเลี้ยงลูกด้วยนมที่ใหญ่ที่สุดในโลก
อายุช้าง	ช้างมีอายุเฉลี่ยประมาณ 80 ปี
น้ำหนักช้าง	ช้างเมื่อโตเต็มที่จะมีน้ำหนักประมาณ 3,000-5,000 กิโลกรัม
ส่วนสูงช้าง	ช้างเมื่อโตเต็มที่จะมีความสูงเฉลี่ยประมาณ 8-9 ฟุต
ช้างกินอาหาร	ช้างจะกินอาหารประมาณ 10 % ของน้ำหนักตัว/ วัน หรือประมาณ 300-500 กิโลกรัม
ช้างนอน	ช้างจะหลับนอนเพียงวันละ 3-4 ชั่วโมงเท่านั้น
ช้างต้องการน้ำ	ช้างจะกินน้ำวันละประมาณ 60 แกลลอน หรือ 15 ปี๊บ/ วัน
เริ่มผสมพันธุ์	ช้างจะเริ่มผสมพันธุ์เมื่ออายุ 13-15 ปี ขึ้นไปจนถึงอายุ 60 ปี
ฤดูผสมพันธุ์	ช้างจะผสมพันธุ์ไม่เป็นฤดูกาล ขึ้นอยู่กับบรรยากาศแวดล้อม
ผสมพันธุ์	ช้างตัวผู้จะขึ้นทับตัวเมียครั้งหนึ่งใช้เวลา 30-60 วินาที และใช้เวลาในการผสมพันธุ์จริงๆ เพียง 10-15 วินาที
การเป็นสัตว์	หมายถึง ความพร้อมในการผสมพันธุ์ ช้างตัวเมียจะเป็นสัตว์ปีละ 3-4 รอบ (ถ้าไม่มีการตั้งท้อง) เป็นสัตว์ครั้งหนึ่งอยู่นาน 2-8 วัน (เฉลี่ย 4 วัน)
การตั้งท้อง	ช้างจะตั้งท้องนานประมาณ 18-22 เดือน (ลูกช้างตัวผู้จะอยู่ในท้องนานกว่าลูกช้างตัวเมีย 2-4 เดือน)
การตกูก	ปกติช้างจะตกูกคราวละ 1 ตัว แต่อาจมีแฝดได้
ระยะเวลาการมีลูก	เมื่อแม่ช้างออกลูกมาแล้วจะดูแลและอยู่ร่วมกับลูกประมาณ 3 ปี จึงจะเริ่มผสมพันธุ์ใหม่ รวมระยะเวลาประมาณ 5-6 ปี แม่ช้างจึงจะมีลูกตัวใหม่ในแต่ละครั้ง
ลิ้งค์	ลิ้งค์หรืออวัยวะสืบพันธุ์ของช้างตัวผู้ ซึ่งจะมีถึงยาวประมาณ 1-2 เมตร ในสภาพปกติและยาว 2-2.5 เมตร ขณะแข็งตัวเต็มที่และจะโค้งงอเป็นรูปตัว 'S' (เอส)
ลูกอันทะช้าง	ช้างตัวผู้จะมีลูกอันทะอยู่ในช่องท้องใกล้ๆ กับไต เมื่อโตเต็มวัย ลูกอันทะจะมีน้ำหนัก 1-4 กิโลกรัม
อากาศที่ชอบ	ปกติช้างชอบอยู่ในป่าดงดิบ ทุ้ง มีอากาศชื้นเย็น อุณหภูมิประมาณ 18-20 องศาเซลเซียส ไม่ชอบอากาศร้อนจัด

การตกมัน	ช้างที่โตเต็มวัยหรือเรียกว่าอยู่ในวัยเจริญพันธุ์ซึ่งมีอายุระหว่าง 20-60 ปี ถ้ามีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ จะมีโอกาสตกมันได้ทั้งช้างพลายและช้างพัง (บางเชือกขณะตกมันจะมีนิสัยดุร้าย จดจำเจ้าของไม่ได้)
ระบบประสาท	ช้างจะรับรู้ทางระบบประสาทตาประมาณ 20 % เท่านั้น แต่จะมีระบบรับรู้การจำเสียง จำกลิ่น ได้เป็นอย่างดี
ผิวหนัง	ช้างจะมีผิวหนังหนาประมาณ 1.9-3.2 เซนติเมตร
การเต้นของหัวใจ	ทำขึ้น 25-30 ครั้ง/ นาที ทำนอนตะแคง 72-98 ครั้ง/ นาที
อัตราการหายใจ	ช้างหายใจ 4-6 ครั้ง/ นาที
อุณหภูมิภายใน ฟันช้าง	ปกติอุณหภูมิในร่างกายช้างประมาณ 36-37 องศาเซลเซียส ช้างจะมีฟันน้ำนม 1 ชุด และมีฟันแท้ ซึ่งเรียกว่า “ฟันกราม” อีกประมาณ 5 ชุด ในลูกช้างเกิดใหม่จะมี Check teeth ประมาณ 6 ซี่ เมื่อโตขึ้นเรื่อย ๆ ฟันใหม่จะค่อย ๆ ดันเจริญออกมาพร้อมกับดันเอาซี่เก่าเคลื่อนที่มาด้านหน้า และหลุดออกไป ช้างจะเคี้ยวอาหารโดยการเคลื่อนไหวกของฟันกรามจากหน้าไปหลัง ถ้าฟันกรามชุดสุดท้ายหลุดออกไปเมื่อใดช้างก็มีชีวิตได้อีกไม่นาน
งาช้าง	คือ ฟันหน้าหรือฟันเขี้ยวของช้างที่งอกออกจากขากรรไกรบนข้างละอัน เกิดขึ้นเมื่อช้างมีอายุประมาณ 6-13 เดือน แต่จะเริ่มโผล่ให้เห็นเมื่อช้างมีอายุประมาณ 2-5 ปี เริ่มแรกงาจะงอกออกมาเป็นคุ่มนูน ๆ มีเลือดมาเลี้ยง กล้ายฟันน้ำนมเด็ก ต่อมาเมื่อสฟอรสมาเกาะก็แข็งแรงขึ้น งาช้างมีหลายชั้นสลับกันเป็นปลอก ๆ ติดกันแน่นแยกจากกันไม่ได้ โดยชั้นในสุดจะเกิดทีหลังสุด งาที่โผล่ออกมาให้เห็นนั้นมีเพียง 2/3 ของความยาวจริงทั้งหมดของงา ส่วนอีกประมาณ 1/3 ของความยาวนั้นฝังในกะโหลก ซึ่งส่วนนี้มักจะมีลักษณะกลวง และมีเลือดพร้อมเส้นประสาทอยู่ภายใน โดยเส้นประสาทนี้จะวิ่งจากกะโหลกไปตามแกนกลางของงาช้างจนจรดปลายของงา
งวงช้าง	ปลายงาช้างจึงมีความรู้สึกเหมือนกับฟันของคน เป็นอวัยวะที่มีความสำคัญ เป็นทั้งจมูก มือ และนิ้วรวมทั้งท่อดูดน้ำ ฟันน้ำ งวงช้างไม่มีกระดูกแข็งอยู่ภายใน แต่มีกล้ามเนื้ออยู่มากถึง 40,000 มัด มีความอ่อนนุ่ม หรือทำให้ช้างงาสามารถยกน้ำหนักได้เป็นร้อยกิโลกรัม งวงช้างมีประสาทจำนวนมากใช้รับกลิ่น และสัมผัส ทั้งยังทำหน้าที่เป็น “ท่อ” ดูดน้ำมาพ่นใส่ลำตัวให้คลายร้อน และไล่แมลงได้ด้วย

ชื่อโครงช้าง ช้างมีชื่อโครงจำนวน 19 คู่
ข้อกระดูกหาง ช้างมีข้อกระดูกหางประมาณ 26-33 ข้อ
เล็บเท้าช้าง เท้าหน้าของช้างมี 5 เล็บ เท้าหลังของช้างมี 4 เล็บ
ลักษณะนามของช้างป่า ตัว
ลักษณะนามของช้างบ้าน เชือก
ที่มา: ศูนย์ศึกษาบ้านตากกลาง, 2556

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University